

A MŰVÉSZET SZEREPE A 20–21. SZÁZADI UTÓPISZTIKUS SZÖVEGEKBEN ÉS AZ IRODALOMTANÍTÁS TÁVLATAI

Szerző: **LÁBADI Dávid**, Msc tanár (labadi.david.92@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HÓZSA Éva**, egyetemi rendes tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az utópia egyszerre „jó hely” és „nem hely”, a legtökéletesebb társadalom. A disztópia ezzel szemben egy olyan társadalom, amely rosszabb, mint szerzőjének jelene. A kettő közti lényeges különbség abból fakad, hogy az utópia már elérte a tökéletesség állapotát, míg a disztópiának ez nem sikerült. Dolgozatomban a 20–21. századi disztópiákat vizsgáltam a művészet megjelenésének és helyzetének szempontjából, majd számba vettem az irodalomtanításban való felhasználási lehetőségeiket, előnyeiket is.

Referenciaalaként Platón és Arisztotelész ókori, illetve More, Campanella és Bacon reneszánsz utópiáit használtam fel, segítségükkel határoztam meg az utópia fő tulajdonságait. Ezután foglalkoztam a dolgozat fő részében a disztópiákkal. A feldolgozott szövegeket három csoportra osztottam (klasszikus disztópiák, Young Adultdisztópiák, és Karinthy álutópiája), amelyeket azonos szempontok alapján, de külön tárgyaltam.

A művészet helyzete és szerepe után a regények pedagógiai alkalmazására tértem át. Felvázoltam az egyik regény (*Az éhezők viadala*) néhány lehetséges feldolgozását olyan módszerekkel, amelyek könnyedén átültethetők más regényekre is.

Megállapítottam, hogy a művészet megjelenik ugyan ezekben a szövegekben, azonban vagy rendkívül korlátozott, alárendelt formában, vagy a perifériális területeken, ahol nem fejthetik ki teljes hatásukat. Emellett kitértem arra, hogy miért is hasznosak az olvasásra szoktatásban, az olvasóvá nevelésben: izgalmas, könnyű olvasmányok, amelyek mellett, hogy lekötik a gyerekek figyelmét, olyan témákat boncolgatnak, amelyek közvetlenül is érintik őket.

Kulcsszavak: utópia, disztópia, művészet, irodalomtanítás, szórakoztató irodalom, olvasóvá nevelés

THE ROLE OF ART IN TWENTIETH AND TWENTY-FIRST CENTURY UTOPIAN TEXTS

Author: **Dávid LÁBADI**, Msc (labadi.david.92@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Éva HÓZSA**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Hungarian Language and Literature, Novi Sad
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Utopia is a “good place” and a “no place” at the same time and it is the description of perfect society. On the other hand, dystopian society is worse than the author’s present. The crucial difference between the two is that utopia has reached the state of perfection, while dystopia has not managed yet. In my thesis I examined different types of dystopias of the twentieth and twenty-first centuries from the point of the appearance and situation of art. Furthermore, I have taken their benefits and applications into account in the process of teaching literature.

As references I applied Plato’s and Aristotle’s utopias of Antiquity and More’s, Campanella’s and Bacon’s utopias of the Renaissance. Their works have led me to the construction of utopian qualities. The main part of my work is devoted to dystopia. I have divided the used texts into three parts (classic dystopias, Young Adult dystopias, and Karinthy’s fake-utopia). They have been analysed one by one, from the same perspective.

After determining the situation and the role of art I analysed the pedagogical application of the novels. I have outlined four possible interpretations of a novel (*Hunger Games*) by using methods that could easily be transplanted into other novels.

I have concluded that art appears in these texts but it does so in either extremely limited and subordinated forms or in peripheral areas where it is unable to take effect. Furthermore, I analysed the importance of these books in terms of acclimatization to reading and in educating somebody to be a reader; they are exciting, light literature that not only capture children’s attention but also deal with topics that concern them directly.

Keywords: **utopia, dystopia, art, teaching literature, fiction, educate to be a reader**